

ערב חברים מספרים על מיכה גרנית - תמלול קלטת 1 צד ב (קובץ 2)

גידי : יש עליו סיפור מאוד מעניין לגבי חטיבה הצפונית, אבל וודאי יש ליניב לספר לנו בקורס קמ"ט, או לגבי לפחות המחזורים עד שהוא הגיע לחטיבה.

יניב : כן אנחנו נפגשו שנית בקמ"ט (קורס מפקדי טנקים), אני ומיכה ויצחקי עם עוד בחור שאני לא זוכר מי זה היה, היינו צוות אחד. שלושה עגלונים. עגלונים זה שפה של נהגים בצבא. היינו יחד בקורס ותמיד היה ידוע שבמסלולים שעושים בצבא במיוחד בתקופה הזאת שהמט"ק (מפקד טנק) רוצה להיות מוצלח וטוב. חשוב במיוחד בטנק, בטנק בשוט נט"ר (נהיגה וטיפול ברק"מ, רכב קרבי משוריין) בזמנו, היה חשוב איך הנהג נוהג, כדי שהמט"ק לא ישחק איתו יותר מידי ולא ייתן לו פקודות, שיתן פקודות לתותחן ויראה את השטח. ואני זוכר שמיכה, אני לא זוכר כמה אני תרמתי לו, אבל גם אני וגם יצחקי, דבר אחד לא אהבנו זה לירות, לא אהבנו לשבת בתור תותחנים. תמיד היינו תורמים למיכה. הוא היה נכנס בבוקר לתא התותחן ויורה את כל הפגזים של כולם, עושה את המסלולים של כולם, חוץ מהמסלול היחידי של מפקד הטנק. את תא נהג הוא שנא מאוד, הוא לא רצה לנהוג בכלל. ויצחקי ואני היינו מתחלפים בנהיגה. וזה בעיקר הדברים שאני זוכר ממנו, רק אני זוכר ממנו את כל הקיטורים שלו, "פגעתי לא פגעתי", והוא ויצחקי צועקים אחד על השני "אתה חרא" והשני צועק על השני "אתה חרא", בקיצור ממריצים אחד את השני. ואם אני לא טועה מיכה התנדב בשלב האחרון שלנו לטיפול החזרה בטנקים נושא של שבוע ומשהו, הנושא הכי שנא על כולם לטפל בטנקים, בטנקים האלה היה הרבה מאוד מה לטפל. אם אני לא טועה מיכה בזמנו בפלוגה שלנו התנדב להיות בוועדת תרבות. היה יוצא לארגן אומנים, לסדר את הקשרים שלו, והוא הכיר את קצין חינוך ראשי או משהו כזה, אני לא זוכר בדיוק מה אמר לנו. וזה מה שאני זוכר ממיכה בשלב של הקמ"ט, אני בטח אזכר יותר מאוחר בכל מיני סיפורים.

גידי : לגבי ועדת תרבות אני זוכר עוד סיפור. אז, מיכה בזמנו גם כן רצה לצאת החוצה בתרבות. שאלו אותו אני לא זוכר אם זה היה לארגן את זה עם קצין חינוך ראשי אבל מיכה אמר שהוא הולך הביתה להביא גיטרה (צוחקים). ובאיזשהו שלב מתברר לנו שאין גיטרה, שזה היה מאוד תמוה בעינינו. הבעיה הייתה כבר לא איך הוא יצא, אלא איך הוא יחזור ויסביר מה קרה. ומסתבר שזה הסתדר לא רע. כשחזרנו אז החליטו שעושים פרודיה על קורס המט"קים אז מיכה אמר שזה לא אווירה מתאימה לגיטרה...

אבנר : אני זוכר שמיכה סיפר לנו על קמ"ט שלו למרות שאני לא הייתי שם. אחד הסיפורים שהיו הכי בולטים שהיה בדיוק אז משחקי הגביע עולם בכדורגל. הוא היה בדיוק שם כשהיה משחק עם ישראל ואחת הגאונות הגדולות האלה שבתור מט"ק הוא אמר "חבר'ה לעזוב כולם להסתכל גביע עולמי" (צוחקים).

דובר (דובי?): אני הייתי איתו בקורס קצינים, הוא היה במחלקה שלי. ביום שהגענו לבה"ד 1, מיכה הגיע קצת יותר מאוחר יחד עם כל החניכים של שריון. אני ועוד כמה חברים שהכרנו לפני כן, תפסנו חדר אחד ליד דני גיל-און. הוא גם הכיר את דני גיל-און. במחלקה שלנו הרבה אנשים גם ממט"ק, גם ממג"ח וגם משוט. והיה די מקובל שאחרי השבוע הראשון היו עושים ויכוחים בין המג"חניקים לשוטניקים, מה יותר רציני. הייתה איזושהי שלישיה כזאת שמיכה, אורי אקמן ויצחקי, שניהם גם נפלו. תמיד היה ויכוח נוקב כזה, מיכה היה מתחיל בוויכוח, אני ודני גיל-און עמדנו מהצד כי לא כל כך הבנו. אורי אקמן ויצחקי היו ממשיכים ואז מיכה היה יוצא, כזה ככה מתחיל לחייך עם פרצוף כזה, מראה לנו איך שהם מתווכחים. אחרי סדרת זחל"מ, כשבערב היה צריך לשמן, לגרז את הזחל"מים הוא היה מאלה שהיו באים מהר מאוד לקחת את המגרזת, היה מחלק מהר מאוד את הכלים והיה נשאר יתום (צוחקים). מחפש איזה כלי, לא זוכר שהיה איזה פעם שהוא נשאר מאוחר לעזור, לא מכיוון שהוא לא רצה לעזור הוא פשוט אהב להישאר נקי, ללכת נקי לישון.

דובר (?): מהשלב של הקצונה אני הייתי איתו בנט"ר, הייתי הקולגה שלו, הוא היה מפקד מגמת צנטוריון, אני הייתי מפקד המגמה השניה. מפקד המדור היה אבי. אחד הדברים שאני זוכר אותם חזק זה שאני הייתי עובד וקורע את התחת ועובד שמה. הייתה לו, הייתה לו שיטה. הוא היה מגיע בבוקר מחלק פקודות, לשני אחראי כיתות שלו, אחד מהם זה זרור שיושב פה והשני זה לוינסון. היה נותן להם פקודות, אחר כך הולך. אחראי כיתה השני שהיה לו, הוא אמר "אני הייתי כותב על המנהיגות של מיכה ספר". אפשר לכתוב עליו ספר. הוא היה בא ונותן פקודות וכל הדברים היו רצים, שום דבר לא היה מתפספס אצלו, היה מן שליטה, שליטה שהוא בכלל לא היה צריך להיות עם האנשים והוא נתן להם את הפקודות. אותי זה המון פעמים הרתיע, הייתי בא אל מפקד המדור, "הוא לא עושה שום דבר, הוא לא עושה שום דבר. מה? מה הולך לו כל כך טוב?".

מנשה : כי הוא אימן אותנו לזה. (צוחקים) הוא נתן לנו את המתנה, הוא היה מודיע בתחילת המחזור "חבר'ה יהיה לכם המון המון רגילות", איך הוא עשה את זה אני לא יודע. אבל הוא היה

עושה לכולם יהיה רגילות. היה לנו בתחילת המחזור, "חבריה יהיה מחזור קשה, אני לא אהיה הרבה זמן פה" (צוחקים). ואז הוא גם המציא תפקיד חדש, "סגן מפקד מגמה". שם אותי סגן מפקד מגמה, היה אומר "יהיה לך הטבה". בתחילת העשייה המחזור היה עושה רשימה, "מתאריך זה וזה השלושה מדריכים האלה יוצאים, אני לא אהיה בהחלפה, ואתם יודעים, אתם תבואו תחליפו אותי. הרשימה אצל מפקד המדור, מנשה אתה רק תדאג שאם יבואו, תבוא ביום האמצעי, תבדוק שהכל מסתדר". והוא היה יוצא. וזה היה הכל דופק למה שכל החבריה ידעו שאם זה ילך טוב אז הכל יסתדר, יהיה רגילות יהיה חופשות, וזה מה שהדאיג בעצם את המדריכים.

גידי : האומנות של השליטה באנשים הייתה לו בנושאים האלה.

ישראל גרנית : יש כאן מישהו מ-188 מרמת הגולן?

דובי : כן, למעשה הוא היה ב-53 אני הייתי בגדוד השני. אבל יצא לי לדבר עם אברהם ברעם, זה היה המח"ט דאז. ביום ראשון שברעם נכנס לתפקיד הפיקוד שלו ב-188, וזה גם לפי הסיפור שלו מסתבר שהוא גם סיפר לך. הוא נתקל מיד עם מיכה. שלב ראשון בדרך כלל שמפקד ראשון נכנס, אז הוא נותן את השררה באקט הראשון שלו על מנת שיראו שמפקד חזק נכנס. ולא היה לו קשה לחפש את זה. והוא למעשה חיפש את האקט שיוכיח למעשה שהוא מח"ט בכוח השוט, ומיכה נתן לו את הכלי הזה. אצלנו בקו בדרך כלל המחלקות היו מחולקות, החניונים היו מחולקים למחלקות, כל מחלקה הייתה יושבת בערך בתוך חניון כזה, הייתה יושבת במחלקת טנקים, ובבוקר היו עושים טיפול לפני תנועה, היו עושים התעמלות בוקר, עולים לטנקים עושים טיפול לפני תנועה בדרך כלל כוננות עם שחר, גומרים את הכוננות עם שחר חוזרים חזרה, ומנהלים את סדר היום עד לארוחת הבוקר, ומארוחת הבוקר ואילך יש סדר של הכרת גזרה, יש אימון גופני, יש סיורי שטח וכולי. אצל מיכה אחד הדברים האופייניים אצלו והיפים אצלו, זה פשוט העלאת העיקר מול התפל. חניכי שריון או אנשי שריון בדרך כלל יודעים מה זה אומר משמעת של שריון, זה בדרך כלל אם יש לך איזה עמוד בשריון שעומד בודד בשטח אז מיד מוציאים לך גאלון של שחור ירוק שחור, והעמוד הזה מצטבע מלמעלה ומלמטה. ואם יש לך איזושהי פינה שעליה יושבת מחלקת טנקים אז בבוקר יש שעה שלמה של סריקה של בדלי סיגריות וגפרורים. ולמעשה מיכה על כל אותם הדברים, את כל אותם הדברים קטנטנים הוא ניסה לנטרל. ותמיד שהייתי בא ויושב איתו, היית יושב איתו, והייתי שואל אותו לגבי המשמעת, אז דברים אצלו היו דופקים לגבי כל הנושא המקצועי. היו דברים שלגביו לא היו חשובים והוא היה משאיר אותם. אחד

הדברים זה בקו כשיש למשל כוננות עם שחר, או למשל טיפול לפי תנועה אז עולים לטנקים ומבצעים. כשיושבים בחניון והטנקים בלאו הכי לא נמצאים בכוננות, אז למעשה הכוננות לא מחייבת. יש להניע, בעיקר בטנקים החדשים, לחמם אותו וזה לא נגמר. מיכה היה קם עם המחלקה שלו ועושה את ריצת הבוקר, היה נעמד לפני הטנקים והנהגים היו עולים ככה חצי מנומנמים, שולחים יד לסטרטר ולוחצים. והולכים לישון. היית רואה מחלקת טנקים עובדת בפול טורים, במשך רבע שעה עד שהטנקים יתחממו כעבור רבע שעה היה יוצא מכל מחלקה היה יוצא תורן, אומר לטנקים דומם מנועים ובוזה זה היה נגמר. יום אחד החליט ברעם לשים לו מארב, הוא קם בבוקר מוקדם, חיכה למיכה למחלקה ראשונה שתניע את הטנקים. ואז מיכה כדרכו בקודש לוקח את המחלקה, עושה סיבוב, מגיע לטנקים שולח את הנהג ככה בנמום, מכניס את היד לסטרטר מניע את הטנק והולך לישון. ואז למעשה הוא תפס אותו, והוא העלה את זה, אני זוכר, כסיפור לפני החטיבה, איך לא צריך לעשות טיפול לפני התנועה. ועל זה אני זוכר שמיכה עלה את מה שהוא בזמנו גם בקורסים, היו דברים שהוא לא הסכים להם והוא היה אומר אותם. ובאמת בשלב יותר מאוחר כאשר באו ועשו סדרים חדשים בחטיבה היו דברים שבין היתר פסלו אותם, ואחד הדברים לפחות שהורידו אותם זה את הנושא של הטיפול המלא בבוקר למעשה עם ההשכמה עם שחר. זה לפחות מתקופה שחטיבה 188. מאחר והוא היה בגדוד אחר ואני בגדוד אחר, בדרך כלל היינו עושים תחלופה של קהל, זאת אומרת שגדוד אחד היה יורד אז אנחנו היינו עולים.

ירון (?) : טוב אני אגיד כמה מילים על התקופה הזאת, אז, מיכה ואני למעשה נותק קצת הקשר בשנה הראשונה בצבא, אני הייתי בגולני והוא היה בשריון. אני זוכר שתמיד הדעה שלי הייתה שהשריונרים די (לא ברור) לעומת החי"ר. והוא, אני זוכר, היה מבין הראשונים שגמרו קורס קצינים מהחבר'ה. זה היה בדיוק אחרי שהם היו שנה בצבא, שנה וחצי, בדיוק אחרי שנה וחצי בצבא. ואחרי זה מיכה הלך ל-188 ואז היינו נפגשים קצת יותר, הוא היה מספר לי כל מיני סיפורים על הטנקים, מה זה טנק בעצם כי לי לא היה מושג. קצת ככה לשנן לי את המושגים. רק סיפור אחד שאני זוכר שהוא סיפר לי מהתקופה הזאת שזה קצת הרשים אותי. הוא סיפר לי שהוא עלה על מוקש, עם הטנק שלו, על מוקש 14 קילו, סנדוויץ' כזה. הוא אמר שהוא עלה על המוקש והשרשרת קצת נקרעה ואז הוא זז ואז בסך הכל לא קרה שום דבר. אני נורא התפעלתי איך הטנק מתפקד ואיך הוא יצא מזה חי והכול. הוא קצת הבהיר לי את המושגים מה זה שריון לעומת חיל רגלים.

יואב: אני פעם נפגשתי עם מיכה ברמה. היינו, הייתי באיזשהו משהו ליד צומת הטנק, צומת הטנק זה ליד קיבוץ דן מי שלא יודע. והיה לנו, בלילה היה לנו חילוץ 3 טנקים, משום מה שאלתי שם את אחד האנשים מי המ"מ? הוא אמר לי זה מיכה. היה חושך, ירד גשם. בקיצור הלכתי וצעקתי "מיכה", ושמעתי איזה קול עמום, התקרבתי אליו, והוא אומר לי "מי זה יואב?" אני אומר לו "כן". שמתי לב שהקול עמום מאוד, התקרבתי ראיתי שהוא ישן מתחת לשמיכה (צוחקים) והוא לא הזמין אותי להיכנס. באותו הלילה הייתי לבוש רק חולצה. קפאתי מקור, נכנסתי מתחת לשמיכה, הוא אכל שם זיתים (צוחקים). ישבנו ואכלנו קופסא של זיתים קפואים ממנות קרב. ושאלתי אותו "תגייד לי, אם יקרה משהו אתה תבוא?" הוא אומר אני "אחשוב פעמיים, לפני שאני מוריד את השמיכה הזאת".

גידי: כן מה שאני זוכר מהתקופה הזאת שמיכה תמיד בא היה הביתה, והיה אומר קר, קר מאוד שם.

דובר (?): ובזמן ההוא הוא היה בהר דב.

ישראל גרנית: היה בספורים של הר דב ומוצב החרמון.

דובר (?): אני זוכר שבשירות המילואים עליתי לשם, ואני ידעתי שהוא נמצא שם. אני חושב שהגעתי יומיים אחרי שהוא עזב. התעניינתי, אז סמל אחד שם מהפיקוד שלו אומר לי "תשמע הבחור הזה סבל נוראית מאוד בימים האחרונים, והיו לו בעיות עם הקיבה והיה צריך לרדת, אבל היות ואיזה תרגיל אז הוא ירד לתרגיל".

ישראל גרנית: כן, מיכה באמת סיים את שירותו ב-188 בגלל מיחושי בטן שהיו, מתברר לאחר מכן, שזה איזשהו מן אולקוס באיזשהו שלב. כך הוא בעצם הגיע למדור נט"ר (בבית ספר לשריון) לקראת סיום השירות הסדיר.

דובר (?): אני זוכר את הימים הראשונים שמיכה הגיע ושובץ במדור נט"ר. באותה תקופה מבחינת המדור עבדנו בצורה די נמרצת. נדמה לי שהעברנו או קורס מפקדי טנקים מקצועות או קורס קק"ש (קורס קציני שריון). אני התרשמתי ממיכה כבר בימים הראשונים מהחריצות שלו למרות שפה אני שומע מרוב האנשים (צוחקים 9), אני אומר את זה בכל גילוי הלב, שלאורך כל הדרך דווקא היה משתמט. בשיחה הראשונה איתו הוא דווקא הצטער על זה שהוא עבר מיחידה

מבצעית לבית ספר לשריון. בהמשך הדרך כמו שציינו כבר כאן, מבחינת עבודה, וטענתי כל הזמן שהוא היה, וגם בתקופה שהמחלה קצת הציקה לו הוא היה מגיע לעיתים די תכופות הוא היה עושה ביקור, נותן את ההנחיות שלו, בסך הכל העבודה הייתה ממשיכה לרוץ. מבחינת עבודה אני חושב שהיה פדנט בעבודה ומגמת השוט שהוא היה מפקדה רצה העבודה בצורה טובה מאוד. בשלב מסוים הבחור התחיל קצת להעלם מהשטח למען האמת. אבל סך הכל כמה שזכור לי ומלבד העבודה היה נוסע איתי הרבה, גר בהרצליה, נוסע איתי הרבה בערבים לכיוון השני. סך הכל אני חושב שמבחינת עבודה היה בחור חרוץ.

מנשה : על מדור נט"ר יש הרבה סיפורים ממיכה. הסיפורים היפים שמה זה קודם כל איך שהוא היה מסתדר, כאן עלו הרבה פעמים איך שהוא היה מסתדר, זה היה משהו שלא גילינו אף פעם, היה לנו לפניו היה לנו מפקד מגמה שלא הסתדר עם המדריכים, המגמה לא הלכה לסדר, היה ריב, מיכה הגיע פתאום הכל מסתדר. והיו לזה כמה סיבות. קודם כל למשל תדריכים, אז תדריכים מיכה היה יודע שהמדריכים לא אוהבים לרדת בשעות מסוימות לקרוא לכולם דווקא במדור, והיה מן, ידעו שאת התדריכים תמיד עושים במדור, אבל מיכה החליט לעשות לפי מה שהמדריכים אוהבים, היה אומר "חבר'ה איפה אתם רוצים את התדריך?" הם אומרים לו "במיטות בחדרים", אז הוא אומר "יפה, אז תביאו רק טמפו, כל אחד יבוא עם הבקבוקים נשב נעשה תדריך". והוא היה עושה באמת שם את התדריכים, הוא לא היה, בעניינים מקצועיים לפעמים הוא לא היה מתערב, לרוב בעצם. אבל רק מה שהיה נוגע בינו לבין מפקדת המדור שממש לא היינו פותרים, אז הוא היה ניגש, מסדר את העניינים ולא היינו יודעים איך זה היה מסתדר. היה סיפור כזה על מיכה, שהוא יכול לסדר בארבע מקומות דברים שונים, וכל הארבע הדברים האלה שמנוגדים אחד לשני יסתדרו. זאת אומרת הוא יכול לתאם שפה המגמה תעשה דבר כזה ושם המגמה תצא לשטח ויהיה עוד שיעור ולא יודע איך זה היה קורה, פתאום היו מספיק מדריכים היה הכל, סך הכל המדריכים של מגמת שוט לא היו שונים ממגמת מג"ח, כולם עברו את אותם קורסים. וגם בידע היו מדריכים טובים היו מדריכים פחות טובים. אבל מעניין שמגמת מג"ח, תמיד היו חושבים שהם לא טובים והיו משאירים אותם כל החופשים. בין קורס לקורס היו משאירים אותם לריענון והכנות ומלמדים אותם שוב ומגמת שוט לפעמים לא היו יוצאים חודש וחצי הביתה. מיכה היה מסדר שאנחנו יודעים הכי טוב, איך זה היה אני לא יודע. היה סיפור על מיכה תמיד שזה הלך, ככה קראו לו בבית הספר, שאם, אמרו ככה, שאם יקרה משהו בשטח ואיזה חניך יעלם בשטח, ייהרג, משהו יקרה, אז מיכה יעלים את זה בצורה כזאת שאף אחד לא ידע שבכלל היה חניך כזה. היה לנו חניך אחד בעייתי, מיכה קרא לו, קראו לו אדגר, מיכה קרא לו "קוקו בקלאווה". הוא היה אוהב גם לעשות את הצורה שלו הוא היה עושה

ככה באוזניים. והבחור הזה לא רצה לעלות על טנקים. הוא לא רצה. הוא היה, "אני באתי מתל מונד והייתי בכלא ואני אהרוג את כולם ואביא את החברים". יום אחד אמר מיכה, הוא לא אהב לדבר עם חניכים דרך אגב, הוא לא היה מרבה גם בשיחות איתם, אמר "תנו לי אותו לרגע". הכניס אותו לחדר דיבר איתו איזה שעה, הוא יוצא, פתאום אדגר הזה הולך לטנקים. חניך כרגיל. אז אני אומר לו מיכה מה קרה, הוא אומר לי "ששש סוד". אחר כך מתברר שכל המגמה חושבת שיש לנו איזה פרח שהגיע לדרגת קצונה והוא עכשיו מפקד המגמה. מה מתברר, מיכה הלך סיפר, הוא אמר לו "למה אתה לא רוצה להיות במגמה?" אז הוא אומר לו "תשמע, אני פושע כל החבר'ה שלי 24 אני באתי מכלא, מה פתאום שאני בטנקים? החבר'ה שלי יצחקו עלי. אני קרבי, פתאום כל החבר'ה שלי "45". אז מיכה אומר לו "אבל תראה, גם אני. מה אתה חושב שאני? אתה חושב שאני נולדתי במקום טוב? תשמע אני יותר גרוע ממך, אני הייתי בכל מיני מקומות וגנבתי והכל, תראה אני עכשיו קצין מה אכפת לך לצחוק ככה על הצבא?" אז הוא אומר לו "תשמע אני לא אסכים", אז אדגר הזה אומר לו "תשמע אני לא אסכים אני אביא את כל החבר'ה שלי הם ירביצו לכם באזרחות". אז מיכה אומר לו "תשמע מה אתה חושב שרק לך יש חבר'ה? אתה חושב שאם אני אבוא לתל מונד פעם אז ירביצו לי? תבוא פעם לאיפה שאני גר, תראה איך ירביצו לך כל החבר'ה שלי. שריקה אחת שלי כולם", ואז הוא התחיל להעריץ אותנו, מה זה, והלך סיפור. אחר כך הבעיה הגדולה הייתה זה היה הזיוודים, ידוע שחסר זיוודים בטנקים. ובסיום מחזור צריכים להחזיר זיוודים וחניכים חותמים (טופס אובדן ציוד) 1065. מה שפחדנו ביחוד זה שהמדריכים בעצם חתומים על הזיוודים ולא החניכים. ומה שקורה שהחניכים לא ידעו את זה, אבל איך שלא יהיה זה היה בסוף מגיע אם זה רציני למדריכים. אז הוא היה ניגש לאפסנאי מדבר איתו, הוא היה מסכם איתו באיזה שעה יבואו. נגיד בשעה שתיים, כבר בשש בבוקר כל הזיוודים היו מוכנים לפני האפסנאות. ואז הוא היה אמצעי לחץ על הזיוודיה, שהכל יסתדר שהכל ירוץ יותר מהר, ובמקום בשעה שתיים בעשר כבר היו מכניסים זיוודים. אז איך הוא היה עושה את זה? כל הזיוודים שהיה לנו עודף, הוא היה משאיר בצד, והזיוודניק מתחיל להכניס דברים. פתאום כל כך הרבה חסרים, כל כך הרבה 1065, אז הוא נכנס לדבר קצת עם הזיוודניק ופתאום הוא אומר "תביאו לי את שלושת הבוקסות האלה שנשארו בחוץ". פתאום זה במקום מפתח פתוח. הוא היה גומר את זה בחליפין כזה, שלא היו בכלל 1065. פעם היה חסר קרנף מכשיר א' א' וזה נסתם בצורה כזאת שלא ידענו איך זה קרה. בסוף זה שוב התגלה והיה אחר כך משפטים ותחקירים אבל הוא עשה חילופין כאלה. מה שהוא אהב בייחוד זה לנהוג בטנקים, אני לא יודע, פה אמרו שהוא לא אהב לנהוג, אבל כנראה שזה דבר שבא כפריבילגיה לנהוג בשטח אז הוא היה אוהב לנהוג. מה שהיה קורה בשטח היינו אוהבים גם לגמור מהר, זה אבק וזה היה קיץ, לא אהבנו את זה כל כך. אז הוא היה אומר

"חבר'ה צריכים לתת 50 דקות, חבר'ה 45 דקות זה גם טוב". זה יספיק הם בין כה כבר אין להם זמן, ואז הוא היה אוסף את כל השאריות שוט, צריכים לחזור בשתיים, טוב, הוא היה אומר "אני לוקח את הטנק." אז אני הייתי מתווכח, "לא, אני אנהג", "לא, אתה תעמוד בצריח". אז היינו מתחלקים חצי - חצי הדרך הוא לוקח, היינו חוזרים עם מלא אבק. גם עם האוטו שלו הוא היה יודע להסתדר, זאת אומרת עם הפרטי. אף אחד אסור היה לו להכניס לו רכב, אסור היה להכניס רכב פרטי לבסיס. פתאום איזה קרייזלר עומד ליד המדור, לא הבנו של מי. מיכה נכנס "חבר'ה אני נוסע הביתה מי רצה לבוא?" "מה מיכה שלך?" "כן", "איך הכנסת את זה?" "סידורים, עניינים", (צוחקים). "מיכה, איך? גם אנחנו רוצים להכניס". בסוף מתברר שהיה ניגש לש.ג. הוא היה נכנס בלילות, היה נכנס לש.ג. "יש לי איזה פתק ואני רק רוצה רק רגע להיכנס" ואז הוא היה משאיר את זה. את המכוננית שלו שהוא היה נכנס מ-650, עושה סיבוב, אף אחד לא ידע בסוף איך שהוא עושה את זה כל כך טוב. זה הדברים האלה שהוא ידע להסתדר טוב, זה גם באים לידי ביטוי בעניין הזה שדיברנו מקודם שהוא היה נותן הוראות. ההסכם שלי עם מיכה היה, שהיות ואני גר בטבריה, אז מיכה ייצא ביום ראשון. היה לו גם פתק קסמים כזה, הוא היה אומר לי "אם ירצו אותי פה תדע שיש לי את הפתק הזה". מה זה הפתק? הוא צריך לאכול 3 ארוחות בבית, משהו כזה (צוחקים). אז הוא תמיד היה מוציא את הפתק הזה היה אומר "מנשה זה מה שיעזור". אז הוא היה אומר "תראה מנשה, אני אהיה פה ביום רביעי אז אתה תוכל לצאת הביתה אני אסדר כבר הכל עם מפקד המדור". ולפעמים הוא היה בא ממש חיוור, "אבל מיכה מה יש לך?", "לא אכלתי היום כואבת לי הבטן וזה, אבל אתה יודע מה? תצא תצא", אחרי חצי שעה הוא גם היה יוצא. איך, הוא תמיד היה מסתדר עם זה.

גידי : אמרת שמיכה אהב לנהוג אז לפני הקרייזלר היה פגיו, ערב אחד מיכה נסע לכיוון הקאנטרי קלאב עם אילנה פרס. מי שמכיר את הדרך ממשיכה ישר וסוטה בבת אחת שמאלה. מיכה כנראה היה נרגש, והוא המשיך ישר והתיישב עם הפגיו למטה.

דובר (?): שני מטר מרחק, 2 מטר גובה זה.

גידי : כן זה היה מרחק די רציני, ובכל אופן לא קרה לו כלום. מיכה בשלווה עד כמה שהוא סיפר לי אחר כך, "טוב. נפלנו נפלנו". יצא מהאוטו והסתדר, הסתדר טוב מאוד. אנחנו פה בבית, הערצנו את מיכה, עם הפיקוח מרחוק שלו. אבנר תמיד מגדיר את זה remote control. בכל אופן רגילה אחת אני זוכר שהייתה לי, ומיכה היה בבית עם האוטו והוא בא אלי ביום חמישי, אומר "תשמע אנחנו מבזבזים את הזמן בוא נעשה טיול". קדימה טיול טיול. לאן מטיילים? "וואדי

קלט". התאספנו ביום חמישי בערב אצל גיל גזית, אצל ירון "מי רוצה לנסוע?" היו אמיר און ואביב ואני, החלטנו שביום שישי נוסעים עם האוטו לוואדי קלט. אז מיכה שאל את סיגל "את רוצה לנסוע?" (צוחקים). סיגל אומרת לו "מיכה אתה תסדר טוב מאוד. בסדר, אני סומכת עליך". נסענו היה טיול באמת יפה, אני זוכר שאביב שכח את השעון שלו למטה. בקיצור נסענו עם...

אביב: עולים למעלה ואדי קלט, קודם כל לא האמנו בכלל שמיכה יסכים לרדת עם האוטו למטה, כפי שידוע הדרך היא לא בדיוק חיפה-תל אביב, למרבית הפליאה ירדנו. אני מתאר לעצמי שמיכה קצת עשה פרצוף חמוץ, האוטו גם בקושי קצת ירד. זו דרך מאוד מאוד לא מתאימה לרכב כזה. כשגמרנו להתרחץ, והתרחצנו ערומים דרך אגב, ויש תמונות נדמה לי נכון?

ישראל גרנית: יש פה תמונות.

אביב: יש תמונות, אני אז הייתי חבוש לא יכולתי להתרחץ צילמתי את כולם. התלבשנו נכנסנו לאוטו ועלינו את כל העלייה, האוטו התחפר כמה פעמים, הסתובב, הגענו למעלה, מתברר שהשעון שלי למטה. מה עושים? מיכה מסתובב ומסתכל עלי "מה עושים?" אני מחייך "מה עושים? יורדים למטה". שתק ככה לשנייה. היה מאוד לא נעים, או שמתעכבים שעתיים ויורדים ברגל או שיוורדים עם האוטו. עשינו אחורה פנה באמצע הדרך, עם עיניים בראי כל הזמן, לראות מה אני, מה ההבעה על הפרצוף שלי, ככה ירדנו את כל הדרך למטה. וחילצנו את השעון.

ישראל גרנית: אנחנו באותה תקופה היינו בארצות הברית, מכאן גם האוטו נשאר בידי מיכה והבית עמד לרשותכם, ואני מבין שיש כאן קטעים רבים מעניינים, ובאמת לא תמיד השלמנו את כל הדברים. אנחנו חזרנו מיכה עדיין היה בבית הספר לשריון זה היה ביולי, סוף התקופה בבית הספר לשריון, ואז בא השחרור. השחרור קצת הקדים, והיה חתום לשישה חודשים וקימצו את, והשתחרר בראשית נובמבר.

דובר (?): ישראל, בקשר לזה שאתם הייתם בחוץ לארץ, אז רציתי להסביר לבחור הזה, שהוא מדבר על השתמטויות וזה, מיכה אף פעם לא אהב להראות שהוא לא מרגיש טוב. אני כשחזרתי מעזה פעם אחת נגשתי לכאן ראיתי אותו גם בהתקפה, אז רק שהחבר'ה לא יחשבו שמיכה היה אחד שלא, פשוט הוא לא הרגיש טוב, האימא לא הייתה לידו, אוכל טוב לא היה לו, הוא אכל מפה ומשם ונסע לאכול פה שווארמה,

דובר (?) : אני מבטיח לך שהוא אכל טוב מאוד.

דובר (?) : הוא אכל טוב מאוד אבל לא דברים בשביל הקיבה.

דובר י : ואני הייתי פוגש אותו ביציאה והייתי רואה אותו במצב לא כל כך טוב. אז העיקר שמדברים על זה שמככה לא היה בבית הספר שריון הרבה, הוא לא אהב להראות, הוא תמיד יסדר את זה כאילו שהוא מסתדר אבל בעצם הוא לא הרגיש טוב.

מנשה : לפעמים הוא היה נשאר ערב בבסיס. הוא היה חיוור לפעמים אבל בכל זאת הוא היה נשאר. הוא היה צריך לאכול נגיד ארוחת ערב, אף על פי שאסור לו, אצלנו בחדר אוכל לא היה שום דבר שמתאים לו, אז הוא היה מתחיל לחפש זיתים אני יודע, מנקה כל דבר מדבר שומן. ראינו שלא נוח לו עם זה כי גם ידענו שגם אסור להישאר לפעמים.

ישראל גרנית : היה דיון בבית אם הוא רשאי להמשיך בשריון או שירד בפרופיל יעבור ויסיים את השירות, כאן באחת מהיחידות. לא, לא היה על מה לדבר. הוא גזר על עצמו באופן ברור להמשיך בשירות בבית הספר, הוא חשב שעניין בית הספר מוצא את פתרונו ומאפשר לו לסיים את השירות בבית הספר לשריון. אנחנו היינו די מודעים ודי מודאגים לעניין הבריאותי, ולא פעם דיברנו על זה פה בבית. אבל הוא סמך על עצמו שהוא יכול להסתדר בזה ולעמוד בזה ומהחלק העליון יותר של העניין זה נראה כך ומהחלק האחר זה נראה אחרת. אבל הוא עמד על כך שהוא יסיים את שירותו בשריון ולא יפסיק.

דובר (?) : בתקופה, בתקופה הזאת לפני שהוא הגיע לבית ספר והוא בא לתח"ש (תורת חיל שריון) לכמה ראיונות. הוא רצה למעשה להיות בתח"ש. אני אז הייתי שם, הוא בא לכמה ראיונות הוא רצה מאוד להיות בתח"ש. אני לא זוכר מאיזה סיבה, קצין הסגל של הגיס החליט שהוא לא יהיה. אבל בכל מקרה אני זוכר שגם בזמן שהוא עוד היה בנט"ר הייתי פוגש אותו די הרבה ככה בטיולים, טיולי עבודה הכוונה, והוא תמיד שאל אותי אם אני מוכן להיכנס לראש תח"ש ולהגיד לו שהוא עדיין מעוניין. בזמנו רותם היה ראש תח"ש, אחר כך התחלף עמי אני לא זוכר בדיוק מה נגמר איתו. אבל אני לא התרשמתי בתקופה הזאת שהוא לא רצה לעבוד אלא להיפך הוא היה מוכן. היה לנו מבחינת הבעיות הבריאותיות שלו נוח מאוד אם הוא היה מגיע לתח"ש כי העבודה הייתה קודם כל נוחה. בשלב יותר מאוחר שהוא היה בנט"ר מפקד מגמה, אני זוכר שבשלב מסוים ממש נשבר לו, הוא כבר לא יכל עם כל הנסיעות האלה הוא רצה לעזוב והוא כבר

דיבר על השחרור. הוא כבר לא היה מבסוט מהצבא כמו שהוא היה בהתחלה. ובשלב מסוים הוא פשוט, איך אומרים הוא חיכה כל היום לשחרור, ודיבר על מסיבה שהוא יעשה בסוף השחרור, ועל איך טוב לו, שמה הוא יעשה ולאן הוא ייסע אחרי שהוא יגמור את הצבא.

ישראל גרנית: כן אנחנו סיכמנו פה בבית שנאפשר לו מיד לצאת לחו"ל. גם בחזקת רצונו אבל גם בחזקת מעין פיצוי מפני שאנחנו בעצם נסענו לכמה חודשים לרגל עבודתי, והוא נשאר כאן לבד, והשחרור המוקדם באמת זירז את כל ההליכים וסודרה הנסיעה הזאת לקנדה. אומנם נסע בקשר למשפחה אבל אולי רק בכמה מילים אתם יודעים את זה מהסיפורים. מיכה עמד על כך שהוא יסתדר בכוחות עצמו. ובאמת אומנם הייתה איזושהי אפשרות להסתדר בעבודה אבל כשבא לשם הסתבר שהדברים אינם כה פשוטים. ודי בעקשנות, להיכנס בקנדה לעבוד ברחיצת מכוניות עם חבורת פועלים איטלקים, פורטוריקנים וכל מה שזה מכיל עם עצמו, ואחר כך לעלות בדרגה ולזכות בנסיעות לילה, הסעת מכוניות חדשות מתחנת הרכבת לעיר. זאת הייתה סוכנות למכירת מכוניות, הסוכנות היא באמת בבעלות של בן משפחה. אבל מיכה גזר על עצמו לא לנצל את קשר המשפחה לטובת העניין, אם כי בהתחלה העובדים התייחסו אליו בחשדנות, אבל הוא מצא לעצמו מקום בתוך אותה מערכת די סגורה של עובדי מוסך כזה גדול. הסתדר לאחר מכן גם בעבודה חלקית כקצין בטחון בקונסוליה הישראלית בקנדה וזה העלה את המעמד שלו לפחות בעיני הקהילה היהודית שהוא כבר איננו רק מוביל מכוניות וזה, אלא גם מעמד של קצין ביטחון. והצליח לצבור כסף. אני באחת מנסיעותיי לרגל ענייני הגעתי לקנדה רציתי גם להגיע לקנדה בשביל לפגוש אותו ובילינו weekend אחד משותף שנינו בקנדה ותכננו אז את התכניות לעתיד. שאלתי אותו מה הוא רוצה לעשות אם עולה בדעתו להמשיך ללמוד באיזושהי מכללה בארצות הברית או קנדה. ואז הוא אמר לי שהוא החליט להישאר עוד מספר חודשים אבל הוא גזר סופית שהוא חוזר ארצה על מנת ללמוד בארץ ולהיות בארץ ומספיק לו מעניין חוץ לארץ - זה היה טוב מאוד, יפה מאוד וטוב שהיה. יצא עם הבן של קלנברג לטיול בארצות הברית. נפגשו במקרה בטורנטו, חסכו כסף והחליטו על טיול משותף. יצאו לדטרויט קנו אולדסמוביל גדול סטיישן. יצאו למסע בן 5 שבועות על פני יבשת. יש פה אלבום טיולים נפלא מכל ארצות הברית, כמה שאפשר להספיק, וחזר ארצה. אנחנו היינו אז בדיוק בהכנות עם חגיגת בר מצווה של עמוס, התארגנויות. ופה אני מחזיר את הסיפור לכם לתקופה הזאת של החזרה מקנדה.

(סוף קלטת 1 צד ב – סוף הקלטת)